

Sygn. akt III AUa 2380/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - SSA Irena Raczkowska

Sędziowie: SA Maria Gleixner-Dyk

SO del. Katarzyna Wróblewska-Dubiel (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 r. w Warszawie

sprawy E. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

o zapłatę składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 czerwca 2013 r. sygn. akt XIII U 3458/09

zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że stwierdza, iż E. J. nie miała obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami, należnych za okres od sierpnia 2002 r. do sierpnia 2008 r. w kwocie 72.140,79 (siedemdziesiąt dwa tysiące sto czterdzieści 79/100) złotych; oddalając odwołanie w pozostałym zakresie.

III AUa 2380/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję z dnia 28 września 2009r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W., w ten sposób, że zwolnił ubezpieczoną E. J. od zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, wraz z odsetkami, w łącznej kwocie 74168,86 zł.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych:

ZUS III Oddział w W. decyzją z dnia 28 września 2009r. stwierdził, że E. J. jest dłużnikiem, z tytułu nieopłaconych składek za okres od czerwca 2002r. do września 2002r. oraz od listopada 2002r. do sierpnia 2008r. - na ubezpieczenie społeczne w kwocie 35016 zł 45 zł wraz z odsetkami na dzień 28 września 2009r. w kwocie 17938 zł; ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 11736,77 zł wraz z odsetkami na dzień 28 września 2009r. w kwocie 5604 zł oraz na Fundusz Pracy w kwocie 2585,64 zł wraz z odsetkami na dzień 28 września 2009r. w kwocie 1288 zł. Łącznie kwota zadłużenia

została określona na sumę (...),86 z czego 49338,86 zł to należność z tytułu składek, a 24830 zł stanowiły odsetki liczone na dzień 28 września 2009r.

W uzasadnieniu decyzji podano, że ubezpieczona, prowadząca działalność gospodarczą, nie dopełniła obowiązku rozliczania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

E. J. odwołała się od powyższej decyzji, wskazując, iż z dniem 31 lipca 2002r. zakończyła działalność gospodarczą, która to działalność została wykreślona z ewidencji.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, wskazując, iż zaskarżona decyzja została wydana w oparciu o art. 83 ust. 1 pkt. 3, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit c oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007r. Nr 11 poz. 74 ze zm). Organ rentowy wniósł również o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy o sygnaturze XIII U 3283/09.

Sąd Okręgowy ustalił, iż E. J. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej w dniu 8 kwietnia 1983r. Początkowo był to handel określony w zakresie lodów i napojów chłodzących, artykułów spożywczych i owoców, a następnie sprzedaż detaliczna artykułów spożywczych. W dniu 6 września 1994r. do działalności gospodarczej prowadzonej przez E. J. przystąpił małżonek odwołującej się i obydwójce byli zarejestrowani w urzędzie miasta jako przedsiębiorcy pod nr ew. 338 prowadzący sprzedaż drobiu i jego przetworów. Wykreślenie wpisu miało miejsce w dniu 31 lipca 2002r. Odwołująca się w dniu 01 sierpnia 2002r. przekazała pawilon swemu małżonkowi, kończąc tym samym działalność gospodarczą. Od dnia 01.08.2002r. opłacała podatek dochodowy oraz podatek VAT z tytułu najmu, jako osoba fizyczna, nieprowadząca działalności gospodarczej. Od października 2004r. do lipca 2007r. odwołująca się przebywała w USA a od grudnia 2007 do czerwca 2008 oraz od września 2008r. do grudnia 2008r. i od stycznia 2009 do lipca 2009 w Niemczech.

Decyzją z dnia 28 sierpnia 2008r. organ emerytalny stwierdził, że odwołująca się z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresach od 01 stycznia 1999r. do 30 czerwca 2000r. od 31 lipca 2000r. do 30 czerwca 2001r, oraz od 01 października 2001r-nadal.

Decyzją z dnia 23 czerwca 2009r. organ rentowy zmienił decyzję z dnia 28 sierpnia 2008r. stwierdzając podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu) przez E. J. w okresach od 01 stycznia 1999r. do 30 czerwca 2000r., od 31 lipca 2000r. do 30 czerwca 2001r, oraz od 01 października 2001r. do 3 sierpnia 2008r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 września 2009r. organ emerytalny stwierdził, że E. J. jest dłużnikiem, z tytułu nieopłaconych składek za okres od czerwca 2002r. do września 2002r, oraz od listopada 2002r. do sierpnia 2008r. za ubezpieczenie społeczne w kwocie 35016 zł 45 zł wraz z odsetkami na dzień 28 września 2009r. w kwocie 17938 zł, ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 11736,77 zł wraz z odsetkami na dzień 28 września 2009r. w kwocie 5604 zł oraz na Fundusz Pracy w kwocie 2585,64 zł wraz z odsetkami na dzień 28 września 2009r. w kwocie 1288 zł. Łącznie kwota zadłużenia została określona na sumę 74168,86 zł, z czego 49338,86 zł to należność z tytułu składek, a 24830 zł to odsetki liczone na dzień 28 września 2009r.

Odwołanie od decyzji z dnia 28 sierpnia 2008r. oraz z dnia 23 czerwca 2009r. zostało rozpoznane przez Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych pod sygnaturą XIII U 3283/09. Wyrokiem z dnia 5 października 2011r. Sąd ten zmienił obie zaskarżone decyzje, w ten sposób, że stwierdził, iż E. J. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, z tytułu prowadzonej działalności od dnia 01 sierpnia 2002r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 13 listopada 2012r. oddalił apelację organu rentowego.

Powyższy stan faktyczny był bezsporny między stronami.

Sąd I instancji w oparciu o tak poczynione ustalenia stwierdził, że brak jest podstaw do stwierdzenia, aby odwołująca się podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od 01 sierpnia 2002r, bowiem od tej daty nie prowadziła już ona działalności gospodarczej, wobec czego nie była zobowiązana do opłacania składek z tego tytułu. Sąd Okręgowy wskazał przy tym, że w świetle art. 6 ust 1 pkt. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007r. Nr 11 poz. 74 ze zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu, a po myśli art. 12 ust. 1 także ubezpieczeniu wypadkowemu. Z art. 13 tej ustawy wynika, że podleganie ubezpieczeniom ma miejsce od dnia rozpoczęcia działalności do dnia jej zaprzestania, natomiast zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt. 1 ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się osobę prowadzącą taką działalność na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Sąd I instancji wskazał, że działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 155 poz. 1095) jest zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, budowlana, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie kopalin ze złóż oraz działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Jak wynika z art. 46 ustawy o systemie (...) płatnik jest zobowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy, natomiast po myśli art. 47 ust. 1 pkt. 1 te same ustawy, płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienny raport miesięczny i opłaca składki za dany miesiąc. Na płatniku ciąży obowiązek terminowego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy. Obowiązek ten istnieje od dnia rozpoczęcia działalności, do dnia zaprzestania jej wykonywania, niezależnie od osiąganych dochodów i dotyczy to wszystkich płatników składek. Ryzyko związane z prowadzoną działalnością ponosi przedsiębiorca zarówno w trakcie jej prowadzenia, jak i po zakończeniu. Sąd Okręgowy wskazał, że wobec bezsprzecznie stwierdzonego faktu, polegającego na prowadzeniu działalności gospodarczej przez odwołującą się wyłącznie w okresie do 1 sierpnia 2002r. należało stwierdzić, że po tej dacie obowiązek zapłaty składek wygasł.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył organ rentowy.

Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając naruszenie art. 16 ust. 4 pkt 1 oraz 46 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007r. Nr 11 poz. 74 ze zm). polegające na zwolnieniu osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą z obowiązku uiszczenia składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy, w sytuacji gdy zostało prawomocnie ustalone podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Ponadto apelujący powołał się na błąd w ustaleniach istotnych okoliczności polegający na nieuwzględnieniu faktu że odwołująca się podlegała ubezpieczeniom społecznym do końca lipca 2002r.

W uzasadnieniu apelacji wskazano, że Sąd I instancji zmienił zaskarżoną decyzję ZUS, zwalniając odwołującą się z obowiązku zapłaty całej kwoty zaległych składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy, gdy tymczasem z ustaleń Sądu, jak i z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 5 października 2011r. wynikało jednoznacznie, że odwołująca się prowadziła działalność gospodarczą do 31 lipca 2002r. W ocenie apelującego uszło uwadze sądu I instancji, że rozstrzygnięcie o podleganiu ubezpieczeniom społecznym w okresie przed 01 sierpnia 2002r, w szczególności- od 01.10.2001r do 31 lipca 2002r. obejmuje miesiące czerwiec i lipiec 2002r. Skoro więc prawomocnie ustalono podleganie odwołującej się ubezpieczeniom w miesiącach czerwcu i lipcu 2002r., w ocenie apelującego nie powinno budzić wątpliwości, że za te miesiące odwołująca się powinna uiścić składki. Zaskarżona decyzja dotyczy zaległości również za wskazany okres, wobec czego fakt, że E. J. nie podlega ubezpieczeniom od 01 sierpnia 2002r. nie zwalnia jej z obowiązku zapłaty składek za wcześniejszy okres, tj. za czerwiec i lipiec 2002r.

Ubezpieczona E. J. na rozprawie w dniu 15 stycznia 2015r. oświadczyła, że pozostawia apelację do uznania Sądu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja jest zasadna. Prawidłowo wprawdzie Sąd Okręgowy ustalił, że odwołująca się podlegała ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie do 1 sierpnia 2002r. jednakże, na co zasadnie zwrócił uwagę skarżący, uszło uwadze tego Sądu, że zaskarżona decyzja dotyczy zaległości składowych za okres od czerwca 2002r. do września 2002r. oraz za okres od listopada 2002r. do sierpnia 2008r.

Tym samym należało uznać za prawidłowe stanowisko organu rentowego, że za miesiące czerwiec i lipiec 2002r. składki powinny zostać opłacone przez odwołującą się.

Zasadnie przy tym apelujący wskazuje, iż zgodnie z art. 16 ust. 4 pkt. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (...) składki na ubezpieczenie społeczne osoby prowadzącej działalność gospodarczą finansuje w całości z własnych środków sam ubezpieczony, który pełni w takim przypadku funkcję płatnika. Zgodnie z dyspozycją art. 46 ust. 1 ustawy o s.u.s. ma on obowiązek rozliczać i opłacać składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Dotyczy to całego okresu w którym prowadzona była działalność gospodarcza a ze względu na odesłanie zawarte w art. 32 ustawy systemowej, zasada powyższa znajdzie zastosowanie również do składek na ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy.

Nie ulega wątpliwości, że E. J. prowadziła działalność do 31 lipca 2002r i do tej daty podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Wynika to wprost art. 6 ust 1 pkt. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007r. Nr 11 poz. 74 ze zm.) w zw. z art. 13. ustawy o s.u.s. W tej sytuacji zaskarżona decyzja była prawidłowa w części, na którą powołuje się organ rentowy- tj. co do czerwca i lipca 2002r. za które to miesiące istnieje zadłużenie na koncie ubezpieczonej. Tym samym stanowisko Sądu I instancji, co do zwolnienia E. J. od zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami w łącznej kwocie 74168,86 zł było częściowo błędne. Uwzględniając konieczność uiszczenia składek za wskazane wyżej miesiące, w niekwestionowanej przez ubezpieczoną wysokości, odpowiednio: 905,61 zł za czerwiec oraz 1122,46 zł za lipiec 2002r, kwota zwolnienia wyniesie ostatecznie 72140, 79 zł.

Zaskarżony wyrok podlegał zmianie w zakresie wskazanym w apelacji, bowiem uwzględniając poczynione wyżej ustalenia i obowiązujący stan prawny, należało stwierdzić, że E. J. nie miała obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy wraz z odsetkami za okres od sierpnia 2002r. do sierpnia 2008r, w kwocie 72140, 79 zł.

W pozostałym zakresie, tj. w odniesieniu do składek za czerwiec i lipiec 2002r, odwołanie E. J. od zaskarżonej decyzji podlegało oddaleniu, bowiem jako osoba prowadząca działalność gospodarczą była zobowiązana, w świetle art. 46 ust. 1 ustawy o s.u.s. rozliczyć i opłacić za siebie składki na ubezpieczenie.

Mając powyższe na uwadze, uznając apelację za zasadną, należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzec jak w wyroku.